

„Atlas chirurgii piersi”

Tari A. King, Patrick I. Borgen

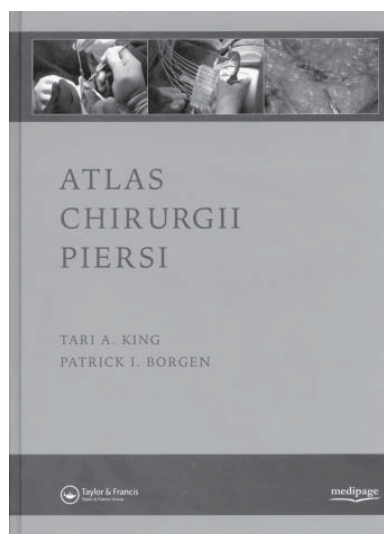
Warszawa: MediPage, 2006, stron 230, ISBN 83-89769-25-5

Ukazało się polskie tłumaczenie podręcznika *Atlas of Procedures in Breast Cancer Surgery* autorstwa pracowników Breast Service w jednym z czołowych ośrodków amerykańskich Memorial Sloan-Kettering Cancer Center w Nowym Yorku. Ze względu na ogromną ilość, a zarazem bardzo wysoką jakość zdjęć, można tej publikacji nadać nazwę nie podręcznika, a raczej albumu (lub atlasu) – z towarzyszącym tekstem komentarza.

W pierwszej części przedstawiono przede wszystkim zabiegi diagnostyczne, w tym – rzadko jeszcze w Polsce stosowaną lokalizację z zastosowaniem metalowego znacznika pod kontrolą tomografii rezonansu magnetycznego. Dosłowne przetłumaczenie tego terminu na: „lokalizacja igłowa” jest dyskusyjne – w diagnostyce zmian w piersiach stosujemy na codzień biopsję cienko- i gruboigłową; może to zatem być mylące. Opiszano też wycięcie przewodów wyprowadzających. Wszystkie zabiegi przedstawione są „krok po kroku” – niezwykle przystępnie. Jakość ilustracji należy ocenić bardzo wysoko (dotyczy to zresztą całej książki). Utrzymany został pod tym względem poziom anglojęzycznego oryginału.

Kolejna część to operacje doszczętne w leczeniu chorych na raka piersi. Szczegółowo pokazano technikę oznaczania i pobierania węzła wartowniczego oraz wycięcia części gruczołu. Osobny rozdział poświęcono zagadnieniu poszerzenia marginesów wycięcia i osobny – wycięciu centralnego obszaru piersi z brodawką i otoczką. Przy okazji nasuwa się wątpliwość co do zasadności używania w naszym języku terminu „lumpektomia”. Bywa on oczywiście obecny w codziennym żargonie, ale anglojęzyczne słowo „lump” w języku polskim nie kojarzy się najlepiej.

Nie unikniemy używania w naszym języku medycznym słów obcego pochodzenia, lub polskich wersji tych słów. W głębokim przekonaniu autora tej recenzji nadchodzi zatem czas na przedyskutowanie i uporządkowanie tego nazewnictwa – w tym również w zakresie chirurgii onkologicznej. Najlepszym forum dla tego przedsięwzięcia byłoby Polskie Towarzystwo Chirurgii Onkologicznej – we współpracy z Konsultantem Krajowym i Redaktorem *Nowotworów* – pisma PTChO.

Kolejne rozdziały omawianej książki przedstawiają kwadrantektomię, mastektomię (amputację) prostą, podskórną i z zaoszczędzeniem brodawki, mastektomię z usunięciem pachowych węzłów chłonnych oraz osobno – limfadenektomię pachową. Czytelnik prowadzony jest przez kolejne etapy poszczególnych operacji niemal „za rękę”, wykład jest prosty i logiczny, a towarzyszące ilustracje ułatwiają przyswojenie wiadomości. Tę część książki kończy opis rzadko u nas wykonywanego zabiegu biopsji węzłów chłonnych piersiowych wewnętrznych. W końcowej części przedstawiono pokrótce operacje odtwórcze i zastosowanie radioterapii śródoperacyjnej.

Zespołowi prof. Arkadiusza Jeziorskiego winni jesteśmy wdzięczność za inicjatywę i trud przełożenia z oryginału książki stanowiącej doskonały przewodnik dla osób rozpoczynających szkolenie w zakresie chirurgii onkologicznej piersi.

Prof. Edward Towpik
Klinika Nowotworów Piersi i Chirurgii Rekonstrukcyjnej
Centrum Onkologii – Instytut
im. Marii Skłodowskiej-Curie
w Warszawie